

Handläggare: Kjell Engvall
Region Ytterstad
Markbyrå
Tel: 508 260 61
kjell.engvall @ gfk.stockholm.se

2005-01-20

Dnr 02-920-1202

Till
Gatu- och fastighetsnämnden

**Ändrad tunnelsträckning vid tunnelförläggning av kraftledningar
mellan Skanstull och Solberga. Lägesrapport.**

FÖRSLAG TILL BESLUT

Gatu- och fastighetsnämnden godkänner föreliggande lägesrapport
angående ändrad tunnelsträckning vid Årstafältet vid tunnelförläggning av
kraftledningar mellan Skanstull och Solberga.

Olle Zetterberg

Eva Olsson

Gunnar Jensen

SAMMANFATTNING

GFN godkände 2004-10-12 för sin del genomförandet av kraftlednings-
tunnel mellan Skanstull och Solberga omfattande investeringsutgifter om
550 mnkr. Den tunnelsträckning som tidigare beslutats och varit föremål för
projektering utgår från att en ca 1,3 km lång teletunnel ska utnyttjas vid
passagen av Årstafältet.

Kontoret framhöll i utlåtandet att om det visar sig att kostnaderna, olägen-
heterna och riskerna för planerad samförläggning i teletunneln blir för stora
och parterna inte kan enas om villkor som staden kan godta så kan det bli
nödvändigt att planera en helt ny tunnel under Årstafältet. Kontoret redovi-
sar i detta ärende ändrade förutsättningar för projektet som inriktas mot en
kompletterande tunnel under Årstafältet.

Investeringsärendet ska inom kort behandlas av kommunfullmäktige. Kon-
toret föreslår att gatu- och fastighetsnämnden godkänner lägesrapporten.

UTLÅTANDE

Bakgrund

GFN godkände 2004-10-12 bl a genomförandet av kraftledningstunnel mellan Skanstull och Solberga omfattande investeringsutgifter om 550 mnkr samt föreslog att kommunfullmäktige godkänner genomförandet och föreliggande avtal med Fortum Distribution.

Den sträckning som tidigare har utretts och varit föremål för projektering och miljöprövning mm utgår från att en ca 1,3 km lång teletunnel skall utnyttjas vid passagen av Årstafältet.

Av investeringsärendet framgår bl a att kontoret, Fortum och TeliaSonera under en längre tid och särskilt under projekteringen ingående diskuterat förutsättningar och villkor för planerad samförläggning av kraftkablar och teleledningar. Utöver sedvanliga tekniska och ekonomiska överväganden har kraven på erforderliga brandskyddsåtgärder i tunneln utgjort en central fråga.

Enligt genomförandeavtalet med Fortum ska staden svara för samtliga kostnader för projektet. Detta inbegriper även erforderliga ombyggnadsarbeten som krävs för att anpassa den relativt trånga teletunneln för en säker förläggning av Fortums kraftkablar. Kostnaderna för dessa åtgärder har emellertid ökat kraftigt under TeliaSoneras projektering och uppgick vid tidpunkten för upprättandet av utlåtandet till ca 38 mnkr. I beloppet ingår även åtgärder för att göra tunneln underhållsfri under ca 50 år. Insatserna motiveras av försvårad åtkomst och ökad risk vid underhåll av främst tunneltaket när elkablarna tagits i drift i teletunneln. Dessutom ska staden betala en ersättning på 10 mnkr till TeliaSonera för att Fortums ska få evig nyttjanderätt i tunneln.

Kontoret framhöll vidare att om det i det fortsatta arbetet visar sig att kostnaderna, olägenheterna och riskerna för planerad samförläggning i teletunneln blir för stora och parterna inte kan enas om ekonomiska villkor som staden kan godta, kan det - som en sista utväg - bli nödvändigt att planera en helt ny tunnel under Årstafältet.

Mot denna bakgrund föreslog kontoret att kommunfullmäktiges godkännande och uppdrag till gatu- och fastighetsnämnden att genomföra projektet även skulle omfatta alternativet med en ny tunnel under Årstafältet, under förutsättning att projektkostnaden inte ökar.

Analys

Den fortsatta analysen har visat att kostnaderna för den planerade tunnelsträckningen med samförläggning i den något för trånga teletunneln skulle överstiga kostnaderna för ett alternativ med en ny tunnel under Årstafältet. Stadens kostnader för ombyggnad av teletunneln, inklusive avgiften för Fortums nyttjande, uppgår nu till över 50 mnkr vilket överstiger kostnaderna för en helt ny tunnel under Årstafältet med ca 5 mnkr, uttryckt i fast

penningvärde. Därtill kommer att kalkylosäkerheten anses vara större för alternativet med teletunneln. En ny, rymligare tunnel innebär ökade möjligheter till samförläggning med andra ledningar i framtiden vilket genererar intäkter för staden. Inget ytterligare tunnelpåslag krävs, utan tunneldrivningen kan ske utifrån de tre tidigare planerade transporttunnlarna, dock med förlängd byggtid. Andra fördelar är enklare ventilationslösning p g a att kravet på forcerad ventilation för kylning av kraftkablarna utgår. Detta innebär bl a minskade driftkostnader samt att ett ventilationstorn vid Östberga kan tas bort. Vidare erfordras endast en pumpgrop i det nya alternativet.

Mot ovanstående bakgrund har styrgruppen för projektet beslutat att projekteringen ska kompletteras med en ny tunnelsträckning under Årstafältet. Kompletterande seismiska undersökningar och provborrningar utvisar att bergets egenskaper på denna sträcka är av normal beskaffenhet och därför inte torde innebära några särskilda problem vid tunneldrivningen.

Den nya tunnelsträckningen framgår nedan. Den inaktuella sträckningen har markerats med X.

Då den nya tunneln erbjuder större möjligheter att även inrymma andra ledningar har kontoret tagit förnyade kontakter med Fortum Värme angående eventuell förläggning av fjärrvärmeledningar på sträckan mellan Skanstull och Orby eftersom den fortsatta projekteringen i så fall måste anpassas till denna förutsättning. En viktig förutsättning är vidare att de aktuella fjärrvärmeledningarna av säkerhetsskäl bör installeras innan kraftkablarna tagits i drift. Fortum Värme har dock meddelat att detta erbjudande kommer några år för tidigt för bolagets del och att man i stället kommer att inrikta sig på en markförläggning på denna sträcka vid en senare tidpunkt.

S

En konsekvens av att en ny tunnel planeras under Årstafältet är att tillståndsmyndigheten kommer att ställa höga krav på tunnelns täthet eftersom området är känsligt för sättningar som kan uppstå vid en grundvattensänkning. Denna förutsättning har givetvis beaktats i analysen.

En nackdel är att projektet blir ca ett år försenat på grund av kompletterande projektering och miljöprövning med utökade samråd och nya/ändrade servitutsavtal samt förlängd byggtid. Detta innebär att de första lägenheter som är direkt beroende av kraftledningens avveckling tidigast kan påbörjas hösten 2010.

Reviderad översiktlig tidplan

Kompletterande projektering klar	juni 2005
Kommunfullmäktiges godkännande	februari 2005
Antagande av detaljplan för påslag mm	våren 2005
Entreprenadupphandling tunnel	vintern 2005/06
Miljödomstolens godkännande	1:a kv 2006
Energimyndighetens godkännande	hösten 2005
Byggstart tunnel	2:a kv 2006
Driftsättning av kablar, rivning av luftledningar	våren 2010
Tidigaste byggstart för bostäder	hösten 2010

Investeringsärendet kommer att behandlas av borgarrådsberedningen den 2 februari och av kommunfullmäktige senast under mars månad 2005. Stadsledningskontorets utlåtande har kompletteras med de nya förutsättningarna för projektet.

Kontorets förslag

Kontoret föreslår att gatu- och fastighetsnämnden godkänner denna lägesrapport.

SLUT